

Prof. univ. dr. Teodor BODOAȘCĂ

Dr. Sorin NOUR

Drd. Iustin Arghir CIONCA

DREPT CIVIL

Partea generală

(actualizat conform noului Cod civil)

Universul Juridic

București

-2012-

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2012, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOȚIT DE SEMNĂTURA
ȘI ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BODOAȘCĂ, TEODOR

Drept civil : partea generală : (actualizat conform

noului Cod civil) / prof. univ. dr. Teodor Bodoașcă, dr.

Sorin Nour, drd. Iustin Cionca. - București : Universul

Juridic, 2012

Bibliogr.

ISBN 978-973-127-757-8

I. Nour, Sorin

II. Cionca, Iustin

347(498)(075.8)

REDACȚIE:

tel./fax:

021.314.93.13

tel.:

0731.121.218

e-mail:

redactie@universuljuridic.ro

DEPARTAMENTUL

telefon:

021.314.93.15;

DISTRIBUȚIE:

tel./fax:

021.314.93.16

0726.990.184

e-mail:

distributie@universuljuridic.ro

www.universuljuridic.ro

COMENZI ON-LINE,

CU REDUCERI DE PÂNĂ LA 15%

CUVÂNT ÎNAINTE

Lucrarea se adresează, mai ales, studenților care urmează programe de licență în domeniul dreptului, dreptului comunitar sau dreptului administrativ, constituindu-se într-un instrument util pentru studiul și aprofundarea inepuizabilei problematice a dreptului civil.

Fiind elaborată în perioada imediat următoare intrării în vigoare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, în mod obiectiv, nu am beneficiat de reacții doctrinare și soluții jurisprudențiale în legătură cu noile reglementări, motiv pentru care demersul nostru a fost întemeiat, în special, pe analiza logico-juridică, sistemică și sistematică a dispozițiilor actualului Cod civil și ale altor acte normative.

Lucrarea surprinde atât elemente de continuitate, cât și de noutate, precum și unele aspecte perfectibile din reglementarea actualului Cod civil. De asemenea, ne-a preocupat constant sistematizarea și prezentarea concisă a materiei, convingându-ne că, astfel, facilităm înțelegerea și însușirea corectă a problematicei lucrării de către cei cărora li se adresează.

Autorii

CAPITOLUL I

ASPECTE TEORETICE REFERITOARE LA DREPTUL CIVIL

Secțiunea 1.1. ***Definiția dreptului civil***

Etimologic, sintagma *drept civil* derivă din expresia *ius civile* care, în dreptul roman, reprezenta totalitatea normelor juridice¹ ce reglementau raporturi juridice dintre membrii unei cetăți (*civitatis*), spre deosebire de *ius gentium*, care reglementa raporturile juridice dintre străini (*peregrini*).

În limba latină, termenul *ius* are semnificația de *drept*² sau normă de drept ori, pur și simplu, de lege³. La rândul lui, termenul *drept* provine din cuvântul din limba latină *directus*, cu semnificația de ceva direct sau în linie dreaptă.

În opinia noastră și a altor autori⁴, pentru a defini *dreptul civil*, ca ramură a sistemului de drept, urmează să avem în vedere cel puțin următoarele aspecte:

– faptul că dreptul civil este un ansamblu coerent și încheșat de norme și instituții juridice, adică de reguli de conduită obligatorii pentru subiectele de drept, persoane fizice sau juridice, instituite ori sancționate de către autoritățile ori instituțiile statului;

– faptul că obiectul reglementării pentru dreptul civil îl constituie o parte însemnată a raporturilor patrimoniale (reale sau de creanță) și nepatrimoniale stabilite între subiecte de drept persoane fizice și persoane juridice sau, altfel spus, trebuie să avem în vedere domeniul de reglementare pentru dreptul civil. În acest sens, potrivit art. 2 alin. (1) noul Cod civil⁵, dispozițiile acestuia

---

¹ Termenul *juridic* derivă din adjectivul latin *iuridicalis* cu semnificația de aparținător la drept. (în acest sens, se vedea, Gh. Guțu, *Dicționar latin-român*, Ed. Științifică, București, 1973, pp. 182 și 310). În context, facem precizarea că expresia *drept juridic*, folosită uneori în doctrină și practica judiciară, este pleonastică.

² A se vedea Gh. Guțu, *Dicționar latin-român...*, op. cit., p. 311.

³ În limba latină, termenul *ius* are și înțelesul de sos sau zeamă (în acest sens, a se vedea, Gh. Guțu, *Dicționar latin-român...*, op. cit., p. 311).

⁴ A se vedea Gh. Beleiu, *Drept civil român. Introducere în dreptul civil. Subiectele dreptului civil*, ed. a VII-a revăzută și adăugită de M. Nicolae și P. Trușcă, Ed. Universul Juridic, București, 2001, pp. 12-15.

⁵ În data de 22 iunie 2009 Guvernul și-a asumat răspunderea în fața Camerei Deputaților și a Senatului, întrunite în două ședințe comune succesive, asupra Proiectului Codului civil, respectiv a Proiectului Codului penal. Cele două proiecte au fost considerate adoptate de Parlament începând

reglementează raporturile patrimoniale și pe cele nepatrimoniale dintre persoane fizice sau juridice, ca subiecte de drept civil⁶;

– împrejurarea că subiectele raporturilor juridice civile, indiferent că sunt persoane fizice sau persoane juridice și, în cazul acestora din urmă, unele sunt de drept public, iar altele de drept privat, se află pe poziție de egalitate juridică, adică niciunul dintre ele nu se află în situația juridică de a-și impune voința față de celălalt.

Față de aceste considerente, putem defini dreptul civil ca fiind *acea ramură a sistemului de drept care reglementează raporturi patrimoniale și nepatrimoniale stabilite între persoane fizice sau/și persoane juridice aflate pe poziție de egalitate juridică*⁷.

---

cu data de 26 iunie 2009, fiindcă în termenul de trei zile, prevăzut de art. 114 alin. (2) din Constituție, nu a fost depusă nicio moțiune de cenzură. Potrivit art. 2664 din noul Cod civil, acesta va intra în vigoare la data la care va fi stabilită în legea pentru punerea lui în aplicare [alin. (1)]. Guvernul a avut obligația ca, în termen de 12 luni de la data publicării noului Cod civil (Legea nr. 287/2009 privind Codul civil a fost publicată în M. Of. nr. 511 din 24 iulie 2009), adică până la data de 25 iulie 2010, să supună Parlamentului, spre adoptare, proiectul de lege pentru punerea acestuia în aplicare [alin. (2)]. Legea nr. 287/2009 privind Codul civil a fost publicată în M. Of. nr. 511 din 24 iulie 2009. În aplicarea art. 2664 din noul Cod civil, a fost adoptată Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil (publicată în M. Of. nr. 409 din 10 iunie 2011). Potrivit art. 220 alin. (1) din Legea nr. 71/2011, Legea nr. 287/2009 privind Codul civil a intrat în vigoare începând cu data de 1 octombrie 2011.

⁶ Vechiul Cod civil a fost elaborat după modelul Codului napoleonian (1804) în anul 1864 și promulgat la data de 4 decembrie 1864. Codul a intrat în vigoare la data de 1 decembrie 1865, contrar dispozițiilor art. 1913, care stabileau, ca dată a intrării acestuia în vigoare, data de 1 iulie 1865. Amânarea intrării în vigoare a Codului civil pentru data de 1 decembrie 1865 a fost dispusă prin Decretul domnesc din 2 iulie 1865. Practic, în data de 1 iulie 1865, deci pentru o singură zi, Codul civil a fost în vigoare. La data adoptării, Codul civil avea un număr de 1914 articole grupate într-un titlu preliminar și în trei Cărți, astfel: Titlul preliminar (art. 1-5); Cartea I – despre persoane (art. 6-460), abrogată; Cartea II – despre bunuri și osebitele modificări ale proprietății (art. 461-643); Cartea III – despre diferite moduri prin care se dobândește proprietatea (art. 644-1914); Dispoziții generale (art. 1912-1914), adică: abrogarea Codului Calimach și Caragea, precum și a altor legi civile sau ordonanțe domnești anterioare contrare; punerea în vigoare a Codului civil (1 iulie 1865); raportarea dotei de către fiica dotată înaintea intrării în vigoare a Codului civil, dacă voiește să vină la o succesiunea deschisă prin efectul dispozițiilor acestui cod. Codul civil a fost publicat în ediții oficiale în anul 1956 (sub egida Ministerului Justiției și îngrijirea lui P. Anca, O. Căpățână, Em. Prunescu și C. Stătescu, Ed. Științifică, București, 1956) și 1981 (sub egida Ministerului Justiției și îngrijirea lui C. Oprișan, I. Hatmanu, A. Gongiulescu, A. Iacovescu, E. Raba, R. Ilie, P. Ninosu și A. Duță, Ed. Hamangiu, București, 1981). Potrivit art. 230 lit. a) din Legea nr. 71/2011, începând cu 1 octombrie 2011, Codul civil de la 1864 a fost abrogat, cu excepția dispozițiilor art. 1.169-1.206, care se abrogă la data intrării în vigoare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă.

⁷ Profesorul Gh. Beleiu, în lucrarea citată mai sus, evocă și alte definiții date dreptului civil de diverși autori, între care, *exempli gratia*, evocăm următoarele: A. *Dreptul civil este cea ramură a dreptului pozitiv care se ocupă numai de acele raporturi dintre oameni, în care*

În opinia noastră, sintagma *drept civil* poate fi abordată în cel puțin patru sensuri, și anume⁸:

– în primul rând, această expresie poate fi analizată în sensul definit mai sus, adică de *ramură a sistemului de drept*. În acest sens, dreptul civil reprezintă un ansamblu de norme și instituții juridice. De asemenea, în acest sens, se mai vorbește și despre *dreptul pozitiv*. Ca ramură de drept, dreptul civil constituie *dreptul comun* pentru alte ramuri de drept privat. De fapt, în acest sens, potrivit art. 2 din noul Cod civil⁹, acesta este alcătuit dintr-un ansamblu de reguli care constituie dreptul comun pentru toate domeniile la care se referă litera sau spiritul dispozițiilor sale;

– în al doilea rând, expresia *drept civil* poate fi folosită în sensul de *drept obiectiv civil*, adică de prerogativă recunoscută de lege unui subiect de drept, în virtutea căreia acesta, în limitele ordinii publice și a bunelor moravuri, poate avea o anumită conduită și poate pretinde o conduită corespunzătoare celorlalte subiecte de drept și, la nevoie, poate apela la forța de constrângere a statului pentru ocrotirea lui. În acest sens se poate vorbi, spre exemplu, despre dreptul la

---

oamenii lucrează ca simpli particulari (în acest sens, a se vedea M. Rarincescu, *Noțiuni de drept civil*, vol. I, Institutul de Arte Grafice și Editura „Îndreptarea”, București, 1930, p. 26). Principalele critici ce le formulăm pentru această definiție constau în faptul că nu are în vedere și persoanele juridice, ca subiecte ale raporturilor juridice civile, precum și împrejurarea că nu evocă egalitatea juridică a subiectelor de drept din cadrul acestor raporturi juridice. B. *Acea ramură a dreptului unitar român care reglementează o parte însemnată a raporturilor patrimoniale și raporturilor personal nepatrimoniale strâns legate de individualitatea persoanei, raporturi în care părțile figurează ca subiecte egale în drepturi, condiția juridică a persoanelor fizice și aceea a persoanelor juridice, în scopul dezvoltării și perfecționării relațiilor sociale, al afirmării multilaterale a personalității umane* (în acest sens, a se vedea S. Brădeanu și I. Rucăreanu, în *Tratat de drept civil*, vol. I, *Partea generală*, Ed. Academiei, București, 1967, p. 36). Și această definiție este criticabilă sub mai multe aspecte. În primul rând, egalitatea juridică a subiectelor raporturilor juridice civile este confundată cu egalitatea în drepturi a persoanelor. Astfel, egalitatea juridică presupune faptul că nici una dintre părțile raportului juridic nu se află în situația de a-și impune voința față de cealaltă, iar egalitatea în drepturi înseamnă că legea conferă persoanelor aceleași drepturi. În al doilea rând, apelativul *personal*, atașat raporturilor juridice *nepatrimoniale* se poate traduce, *per a contrario*, în faptul că raporturile *patrimoniale* nu ar avea acest caracter, adică nu se leagă între persoane fizice sau juridice. În realitate, raporturile juridice, indiferent că au conținut patrimonial sau nepatrimonial, se stabilesc exclusiv între persoane fizice sau/și juridice. Într-adevăr, normele juridice se adresează exclusiv conduitei umane.

⁸ A se vedea O. Ungureanu, *Drept civil. Introducere*, ed. a V-a, Ed. All Beck, București, 2000, pp. 1-2.

⁹ *Brevitatis causa*, pentru evitarea repetărilor și ușurința exprimărilor, în continuare, în cuprinsul lucrării, referirile la Legea nr. 287/2009 privind Codul civil se vor face, de regulă, cu ajutorul expresiei „noul Cod civil”, iar cele privitoare la Codul civil român de la 1864 cu ajutorul sintagmei „vechiul Cod civil”.

viață, dreptul la reputație, dreptul persoanei fizice de a se căsători, dreptul de proprietate, dreptul de uz, dreptul la nume, dreptul la domiciliu, dreptul la sediu etc. Dreptul obiectiv își are originea exclusiv în voința legiuitorului. În acest sens, potrivit art. 15 alin. (1) din Constituție¹⁰, cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea;

– în *al treilea rând*, expresia *drept civil* poate fi analizată în sensul de *element al conținutului raportului juridic civil*, adică de *drept subiectiv civil*. În acest sens, dreptul subiectiv civil reprezintă posibilitatea subiectului activ dintr-un raport juridic civil concret ca, în limitele ordinii publice și a bunelor moravuri, să aibă o anumită conduită, în virtutea căreia acesta poate să ceară o conduită corespunzătoare subiectului pasiv, care poate consta în prestația de a da, a face sau a nu face ceva și, la nevoie, de a face apel, pe calea acțiunii în justiție, la forța coercitivă a statului pentru protecția dreptului său. În acest sens, se vorbește, spre exemplu, despre dreptul cumpărătorului de a i se remite bunul cumpărat sau dreptul vânzătorului de a i se plăti prețul pentru bunul vândut ori dreptul locatarului de a i se asigura folosința bunului închiriat sau dreptul locatorului de a i se plăti chiria. Spre deosebire de dreptul obiectiv, dreptul subiectiv își are originea în diverse fapte și acte juridice ale subiectelor de drept, adică în manifestarea de voință a acestora. Altfel spus, dreptul obiectiv, adică cel stipulat de lege, se subiectivează și, astfel, devine drept subiectiv prin diverse acte sau fapte juridice săvârșite de subiectele de drept, persoane fizice sau juridice;

– în *al patrulea rând*, expresia *drept civil* poate fi abordată în sensul de *ramură a științelor juridice*, adică de ramură a științei care studiază dreptul civil ca ramură de drept.

Dreptul s-a născut din nevoia de a asigura ordinea socială necesară derulării normale a raporturilor interumane și rezolvării problemelor generale ale societății. De aceea, românii afirmău că *ubi societas, ibi jus*, adică acolo unde este societate, este și drept. În concepția juriștilor romani și reciproca era

---

¹⁰ Constituția României, în forma inițială, a fost adoptată în ședința Adunării constituante din data de 21 noiembrie 1991, a fost publicată în M. Of. nr. 233 din 21 noiembrie 1991 și a intrat în vigoare în urma aprobării ei prin Referendumul național din data de 8 decembrie 1991. Constituția a fost revizuită în anul 2003. Legea de revizuire nr. 429/2003 a fost aprobată prin Referendumul național din 18-19 octombrie 2003 și a intrat în vigoare la data de 29 octombrie 2003, data publicării în M. Of. nr. 758 din 29 octombrie 2003 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 22 octombrie 2003 pentru confirmarea rezultatului Referendumului național din 18-19 octombrie 2003 privind Legea de revizuire a constituției. În urma revizuirii, Constituția a fost republicată de Consiliul Legislativ, în temeiul art. 152 din Constituție, cu reactualizarea denumirilor și dându-se textelor o nouă numerotare, în M. Of. nr. 767 din 31 octombrie 2003.

valabilă, adică *ubi jus, ibi societas*. Și această regulă este valabilă, întrucât normele juridice se adresează exclusiv conduitei umane.

Pentru realizarea acestor obiective, pe o anumită treaptă de dezvoltare istorică a societății umane, s-a recurs la normarea conduitei umane prin adoptarea unor reglementări unitare și obligatorii pentru toți membrii societății¹¹.

Finalmente, dreptul apare ca o consecință a organizării indivizilor umani în societate și are ca principal rol asigurarea regularizării conduitei umane¹². Deci, rațiunea de a fi a dreptului este reglementarea unitară a raporturilor interumane.

Fiind intim legat de evoluția societății, dreptul reflectă, în structura sa, particularitățile fiecărui stadiu din evoluția acesteia¹³.

În esența sa, dreptul, ca sumă de reguli de conduită general obligatorii, reflectă interesele și voința socială generală. Voința generală, consacrată și oficializată în norme juridice etatice, devine voință juridică.

Dat fiind caracterul lor obligatoriu, respectarea normelor juridice se poate realiza, la nevoie, prin forța de constrângere exercitată de autoritățile statului. Altfel spus, în caz de nesocotire a normelor de drept intervine răspunderea juridică a subiecților de drept, care este angajată, de regulă, pe calea acțiunii în justiție, prin intermediul organelor abilitate ale statului.

În literatura de specialitate, dreptul a fost definit ca fiind *ansamblul normelor de conduită, instituite sau sancționate de către stat, care exprimă voința și interesele generale ale societății, aplicarea lor fiind asigurată, la nevoie, prin forța coercitivă a statului, realizată de autoritățile lui abilitate*¹⁴.

În context, facem precizarea că, în funcție de natura raporturilor sociale reglementate și metoda folosită pentru influențarea de către legiuitor a conduitei umane, sistemul de drept al fiecărui stat este grupat în diverse ramuri de drept, precum următoarele: dreptul constituțional, dreptul administrativ, dreptul civil, dreptul penal, dreptul procesual civil, dreptul procesual civil, dreptul familiei etc.

---

¹¹ Dreptul a apărut în Orientul antic, primele legiuri fiind Codul lui Hamurabi (Babilon, adoptat în anul 1900 î.e.n.), Legile lui Manu (India, sec. al VIII-lea î.e.n.) și Codul Mu (China antică, sec. XXII î.e.n.). În Europa, primele legiuri sunt Legile lui Lycurg în Sparta (sec. X și IX î.e.n.); Legile lui Dracon și Solon în Atena (sec. VI și V î.e.n.), Legea celor 12 table la romani (sec. V î.e.n.) și Legea Salică la francezi (sec. V și VI î.e.n.).

¹² A se vedea G. Vrabie și S. Popescu, *Teoria generală a dreptului*, p. 6.

¹³ A se vedea R.I. Motica și Gh. Mihai, *Teoria generală a dreptului*, Ed. All Beck, București, p. 34.

¹⁴ A se vedea D. Mazilu, *Teoria generală a dreptului*, Ed. All Beck, București, 1999, p. 65; I. Santai, *Introducere în studiul dreptului*, Universitatea din Sibiu, 1991 p. 25.

Secțiunea 1.2. **Principiile dreptului civil**

1.2.1. Aspecte generale

Dreptul oricărei societăți este edificat și aplicat în conformitate cu anumite *principii generale*, principii care exprimă cerințele obiective ale societății respective și care se regăsesc, în forme specifice, în conținutul tuturor normelor juridice.

În context, facem precizarea că termenul „principiu” provine de la cuvântul din limba latină *principium*, cu semnificația de început sau de obârșie ori de fundament¹⁵.

În doctrină, principiile dreptului pozitiv sunt definite ca fiind acele *idei fundamentale pentru conținutul tuturor normelor juridice, călăuzitoare sau directe, care justifică întregul sistem de drept dintr-o țară, orientând reglementările juridice și aplicarea dreptului respectiv*¹⁶.

Principiile dreptului au forța și semnificația unor norme juridice superioare, folosite și pentru complinirea lacunelor normelor juridice în cadrul analogiei dreptului.

Împăratul Ulpian, în Cartea întâi a Regulilor, a enumerat patru principii ale dreptului, adică: *juris praecepte sunt haec, honeste vivere, alterum non laedere și suum quique tribuere*. În traducere, cele patru principii ulpiene ar putea fi formulate în sensul că „regulile de drept sunt date” (adică sunt obligatorii), „să trăiești cinstit”, „să nu lezezi pe altul” și „să acorzi fiecăruia ce-i al său”¹⁷.

Unanim este admis faptul că dreptul român contemporan este edificat și aplicat în temeiul următoarelor principii generale¹⁸: principiul pluralismului politic; principiul separației puterilor în stat; principiul legalității; principiul libertății; principiul egalității; principiul justiției; principiul bunei-credințe.

În schimb, în cazul dreptului civil, de regulă, în doctrină sunt analizate, ca principii fundamentale, următoarele¹⁹: principiul proprietății; principiul egalității în fața legii civile; principiul armonizării intereselor individuale cu cele generale; principiul ocrotirii drepturilor subiective civile; principiul bunei-credințe.

¹⁵ A se vedea: Gh. Guțu, *Dicționar latin-român...*, op. cit., p. 427.

¹⁶ A se vedea: R.I. Motica și Gh. Mihai, *Teoria generală a dreptului...*, op. cit., p. 57.

¹⁷ *Ibidem*.

¹⁸ A se vedea: I. Santai, *Introducere în studiul dreptului...*, op. cit., pp. 34-35; R.I. Motica și Gh. Mihai, *Teoria generală a dreptului...*, op. cit., pp. 60-61; D. Mazilu, *Teoria generală a dreptului...*, op. cit., pp. 121-136.

¹⁹ A se vedea: Gh. Beleiu, op. cit., pp. 18-24; O. Ungureanu, op. cit., pp. 14-17.

Evident, principiile generale ale dreptului își găsesc aplicabilitatea în modalități specifice și în domeniul dreptului civil.

1.2.2. Principiul proprietății

Principiul proprietății constă în faptul că o parte însemnată a normelor juridice care alcătuiesc dreptul civil sunt consacrate ocrotirii dreptului de proprietate. Într-adevăr, în toate timpurile, obiectul central de reglementare pentru dreptul civil l-au constituit chestiunile legate de proprietate.

Edificatoare în acest sens este și situația noului Cod civil, care consacră Cartea a III-a, despre bunuri (art. 535-952), aspectelor referitoare la proprietate²⁰.

Ocrotirea juridică a proprietății este consacrată și detaliată în Constituție și în numeroase legi speciale.

Potrivit art. 555 alin. (1) din noul Cod civil, proprietatea privată este dreptul titularului de a poseda, folosi și dispune de un bun în mod exclusiv, absolut și perpetuu, în limitele stabilite prin lege²¹.

Semnalam unele aspecte criticabile în ceea ce privește conținutul dreptului de proprietate stipulat de art. 555 alin. (1) din noul Cod civil.

Astfel, acest text conține o contradicție în termeni. Într-adevăr, un drept nu poate fi, în același timp, „absolut” și „limitat”. De fapt, în context, caracterul „absolut” trebuie analizat în sensul că dreptul de proprietate este opozabil *erga omnes* așa, cum sunt, de altfel, opozabile toate drepturile reale. Deci, apelativul „absolut” nu poate fi interpretat în sensul din vorbirea curentă, adică de ceva care este independent de orice condiții și relații sau care nu este supus niciunei

---

²⁰ Vechiul Cod civil a destinat Cartea a II-a (art. 461-643) și Cartea a III-a (art. 650-1914) diverselor aspecte referitoare la proprietate. Finalmente, dintre cele trei cărți ale Codului civil, două au fost consacrate proprietății. Mai mult, dintre cele 1914 articole ale Codului civil, numai 460 au fost consacrate altor aspecte decât celor legate de proprietate. Altfel spus, dintre cele 1914 articole ale vechiului Cod civil, aproximativ 1450 au fost destinate direct sau indirect chestiunilor legate de proprietate. S-ar putea afirma că vechiul Cod civil a fost un cod al proprietății.

²¹ În reglementarea anterioară, art. 480 din vechiul Cod civil prevedea că proprietatea este dreptul pe care îl are cineva de a se bucura și a dispune de un lucru în mod exclusiv și absolut, însă în limitele determinate de lege. Această definiție a fost criticată sub cel puțin trei aspecte, și anume: era neștiințifică, deoarece, prin referirea la caracterul *absolut* al dreptului de proprietate și, în același timp, la *limitele legii* în care acesta poate fi exercitat, se introducea o contradicție în termeni. Altfel spus, ceva nu poate fi în același timp și absolut și limitat; era lacunară, deoarece, legiuitorul, referindu-se numai la atributele de folosință și de dispoziție, a omis un atribut esențial al proprietății, adică cel de posesie; reflecta numai o limită în care dreptul de proprietate putea fi exercitat, adică numai ordinea publică, fiind omise bunele moravuri.